

Psalm 1: O sreči, živeti iz Božje besede

Blagor človeku, *
ki ne hodi po nasvetu krivičnih,
ki ne stopa na pot grešnikov *
in ne poseda v družbi porogljivcev,
temveč se veseli v GOSPODOVI postavi *
in premišljuje njegovo postavo podnevi in ponoči.
Tak je kakor drevo, *
zasajeno ob vodnih strugah,
ki daje sad ob svojem času *
in mu listje ne ovne;
karkoli dela, *
dobro uspeva.
Ni pa tako s krivičnimi: *
so kakor pleve, ki jih veter raznaša.
Zato krivični ne bodo obstali ob sodbi, *
ne grešniki v zboru pravičnih.
Zakaj GOSPOD pozna pot pravičnih, *
pot krivičnih pa vodi v pogubo.

Predgovor

Pred nekaj leti je v Nemčiji izšla knjiga z naslovom »73 uvertur«. V njej razlagajo strokovnjaki Svetega pisma prve stavke vseh svetopisemskih knjig. Psalm 1 zavzema v tem delu pomembno mesto. To besedilo namreč ni samo ključ, ki nam odpira vrata v svet psalmov. Z njim se poleg tega začne tudi tretji del Stare zaveze, tako imenovani spisi, če sledimo najstarejši razporeditvi bibličnih knjig. Takoj na začetku nam pisec razlaga, da prihajajo psalmi od ljudi, ki so živeli iz Božje besede. Blagruje človeka, ki „se veseli v GOSPODOVI postavi in premišljuje njegovo postavo podnevi in ponoči“ (Ps 1,2). Le kdo bi ta oseba lahko bila? – Po vsej verjetnosti vsi, ki stojijo pred vhomom v Knjigo psalmov in želijo vstopiti v svet teh besedil, torej tudi mi. Verjetno pa je avtor, ki je živel v 3. stoletju pred Kristusom, mislil tudi na kralja Davida, slavnega pevca in pisca psalmov. Z njimi je zgradil romarjem, ki hodijo po poteh življenja, zaklonišča, da bi našli v temnih, hladnih nočeh zavetje in uteho. Stara judovska razlaga prvega psalma pravi, da je David *GOSPODOVO* postavo, ki jo je Mojzes prejel na Sinaju, tako temeljito ponotranjal, da jo je preobrazil v *svojo* postavo. Dejansko sestoji Knjiga Davidovih psalmov kakor Mojzesova postava iz petih delov. Postave torej ne smemo omejiti le na zakone in zapovedi. Božja beseda se mora v nas utelesiti in tako posodobiti.

Meditacijska knjiga Svetega pisma

S katerim namenom so torej nekoč postavili psalterij na čelo svetopisemskih spisov? Kot pesmarico jeruzalemskega templja ali molitvenik Božjega ljudstva? V novejšem času so nekateri razlagalci tem predlogom dodali nov vidik. Psalterij, pravijo, je meditacijska knjiga Svetega pisma. Dejansko se v psalmih oglašajo raznoliki glasovi iz Mojzesove postave in prerokov. Odmevajo v življenju vernih ljudi v obliki slavospevov žalostink, prošenj ... Na to nas opozarja tudi začetek prvega psalma. Oriše pravičnega kot nekoga, ki redno premišljuje Božjo postavo. To ni samo umski postopek.

*Premišljevat*i pomeni v svetopisemski govorici predvsem *ponavljati*. Pravični je torej podoben golobu na strehi – mrmraje ponavlja biblična besedila, dokler niso zapisana v srce. S to lepo prisodobno hebrejski jezik opisuje učenje na pamet. Pri pozornem branju bomo odkrili, da prvi psalm s tem motivom in mnogimi izrazi navezuje na ključno besedilo Postave, tako imenovani „Poslušaj, Izrael!“ (5 Mz 6,4-9). Verni Judje ga molijo zjutraj in zvečer, da ne bi prezrli srčike svetopisemske vere, to je zapoved ljubezni do Boga. Ne samo po štetju, tudi po pomenu stoji na čelu vseh drugih zapovedi. Brez nje bi se vse podrlo. Tako nam prvi psalm razodeva, komu želi odpreti vrata: vsem, ki Boga ljubijo in živijo iz studenca Božje besede.

Dolga sapa pravičnih

Kaj bi se torej spremenilo, če bi Božjo besedo ponotranjali po Davidovem zgledu? Psalm nam daje tale odgovor: uspevali bi v vsem, kar delamo, obrodili bi bogate sadove kakor drevo, ki ga hranijo vodne struge. V bližini takih ljudi se torej da živeti. Potrti najdejo pri njih kakor v hladni senci košatega drevesa uteho, lačni se lahko nasitijo s sladkimi sadovi in dobivajo novo moč. Kako revno je v primerjavi z njimi življenje krivičnih. Vse svoje življenje so gledali samo na lastno korist in druge izkoriščali. Na videz so morda uspešni, toda kmalu se bo pokazalo, da je letina takega življenja samo pleve, torej odpadki. Medtem ko so pravični globoko zakoreninjeni in kljubujejo viharjem življenja, se s krivičnimi igrajo celo rahli vetrovi in jih raznašajo. Vse to je posledica njihovega nenačelnega načina življenja. Na koncu bodo morali spoznati, da jih je ta pot vodila v propad. Morda so na začetku še mislili, da hodijo po varni stezi. Pa jih je sredi puščave presenetil vihar, ki je pripihal pesek in pokril pot. Sedaj ne vedo ne kod ne kam. – Splača se torej, živeti po Božji besedi, predvsem tedaj, ko imamo vtis, da vodita nepoštenost in krivica k hitremu uspehu. Na koncu bo namreč obstalo le to, kar smo storili dobrega.

Avtor:

Klaus Einspieler, referent za Sveto pismo in liturgijo krške škofije
klaus.einspieler@kath-kirche-kaernten.at